

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЪИЖИВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. V. Овај листъ излази у Вторникъ и Четвртакъ на по табака, а у Суботу на табаку. Цѣна му е за три мѣс. 5, а за пола године 10. цванц. За огласе плаћа се одъ врсте 5 крајц. за трипутъ. № 98.

Будући е већа часть гг. скупителя изјавила, да се свима њиовимъ пренумерантима и далъ ШУМАДИНКА шалъ, то е мы шалѣмо и осталима, кои јоште ништа нису явили. Ко далъ држати нежелу, нека брове о д м а врати.

Ч уд н ы й с а н њ .

Ютреня магла јоште е густа стаяла на врѣу брега, на подножю кога лежала е американска варошица Редклифъ; путови пакъ, кои су къ њој водили, были су начичкани людствомъ скоро целе околине. На Аулесбуру были су сви дућани позатварани, чекићъ ковачевъ одмарао се на наковню, никаква кола нису се по сокацима видила, па и сама врата у гостионицама была су затворена; едномъ речи, све е предсказивало, да ће се тамо нешто особито догодити.

Но што се ближе варошици Редклифъ долазило, навала одъ людјй была е све већа и већа; люди, жене, деца, коньи и пси, све е то врвило едно съ другимъ измешано. Варошица е већъ была препуна, пре него што су сунчани зраци дубоку долину, у којој е она лежала, осветлити могли. У гостионици владала е необична времена, на сокаку поздравляли су се познаници, кои се Богъ те пыта одкадъ нису видели; коньи копали су ногама, пси лаяли, жене торокале, едномъ речи, све се то люляло у дивљој забуци између себе.

Међу зидинама старе, на подножю брега лежеће камене тамнице, сасвимъ се што друго видити могло. Там е лежао у влажној, заударојој, текъ еднимъ удимъ прозоромъ штедливо осветљной рупи, ланцима обтерећенъ несрећникъ еданъ, кога свршетакъ земальскогъ живота као да е быо близу. Пре неколико сатјй њгова верна люба са својомъ маломъ кћери издалека е дошла была, да га на прагу гроба јоште едномъ у своя наручя узме. Они едно друго загрле и изъ мрачногъ затвора подигне се съ првимъ истребимъ зрацима сунца славословіе къ вечноме, да е тамничаръ своимъ ушима едва

веровати могао. Ели то гласъ едного убице? Есу ли то гласови њгове жене и њговогъ детета?

Овај се краткјй састанакъ сврши. Несретни се узаймице препоруче заштитити небесногъ отца и онда се разстану, супругъ, да својој судби на губилишту одважно на сусреть приђе, супруга, да предузме дугјй, трудный путь у своју жалостну домовину. Осућеникъ као сасвимъ изцрплѣнъ малакше, и одма затимъ тврдо заспи.

Име е овомъ човеку было Ясонъ Крель, њгово отечество, као што се уобште држало, Виргинія. Онъ е на повратку своје са сѣвера къ своемъ месту пребывания, уапшенъ и на смръть осућенъ быо збогъ тога, што е убио едного путника, кои кодъ себе имаѣаше не малу количину новца. Съ овимъ е онъ подуже путовао, и кадъ су были на конаку недалеко одъ Редклифа, наћенъ е путникъ съ одсеченомъ главомъ у соби, и којој су оубица преноћили. Крель се непрестано клео и уверавао: да се убиство морало учинити докъ е онъ спавао; али су околности сведочиле противъ њга, и онъ буде збогъ тога, премда се новци кодъ њга нису нашли, доведенъ у Редклифъ, у камену тамницу затворенъ и на вешала осућенъ. Данъ, у кои е опредѣлено да се погуби, указао се, губилиште е већъ было подигнуто, любопытна светина слегла се изблиза и издалека, и са своју страна ечало е: „Напољ, напољ съ убицомъ!“

Напоследку се приближи и еданайстый сатъ, и садъ се већъ не смело далъ одлагати. Судейски служители уђу у тамницу осућенога, пробуде га, лве му да е наполю све готово и наложе му да иде съ њима. Они га увате и хтедоше га извести, докъ онъ као новороћенъ

дигећи се подигне очи къ небу: „Ха, санъ! санъ!“ по-вече гласомъ као чудењимъ се.

„Какавъ санъ?“ упита га судія, особитимъ владањемъ несрећника пазљивимъ учинѣњемъ.

„Саяно самъ — есть, донста, тако е было — саяно самъ, да, докъ сте ми вы господине судіо читали мою смртну пресуду, да се на еданъ ма крозь множину протисну и предъ насъ дође еданъ човекъ съ белымъ шеширомъ на глави, у пепелявой горній альпини и съ густомъ, седомъ брадомъ. Птица се една пролепрша надъ нѣговомъ главомъ и ово процвркута: То е Леви, убица путниковъ.

Судія и нѣгови пратиоци убезекну се, посаветую се међу собомъ и сагласе се, почемъ снова у овомъ предѣлу више важе, да добро пазе на тогъ человека съ белымъ шеширомъ и пепелявомъ альиномъ. Тамнична се врата отворе и несретникъ е поертао бледъ и слабъ но пуњъ поузданя къ губилишту, држећи молитвену књижицу у рукама. Но текъ што се узпео по степеняма, баџи изпытује своє погледе на скупљну множину людій. Судія е читао пресуду, стра несретника растао е свакога тренутка, онъ се обзирао пуњъ очаяня — тада му глава клоне на прси и дубоко узда-не; но кадъ главу опетъ подигне, стаю е еданъ

човекъ, сасвимъ као што га е описао, удалѣнъ само 6 стопа одъ лѣствица.

„То е Леви, убица, путника!“ повиче осућеникъ са зажаренымъ очима.

Одма странаго увате. Съ почетка овай покуша да побегне, но кадъ види, да е то узалудъ, призна убиство, изкаже ближе околности догађая, поврати еданъ део украденогъ новца, каже гдесе и остальй налази, и затымъ буде преданъ суду. Крель буде одма ослобоћенъ и поита, као да бы му умъ поремећенъ быо, низъ степене губилишта, а после и далѣ.

Три су дана протекла. Крель е изчезао чимъ е постао слободанъ; но садъ наеданпутъ дођу судіе у забуну признанѣмъ человека съ пепелявомъ альиномъ, белымъ шеширомъ и намештеномъ брадомъ, еръ онъ явно изповеди, да онъ нико другій не — него е у пруга осућенога. Планъ за спасенѣ начинили су нѣи двоє у тамници и на такавъ поспѣшанъ начинъ удѣло привели. Дала е Крель донста убійство учиніо, никако се не обелоданило. — Жена е после краткогъ затвора ослобоћена и никадъ се ништа не чу нити о нѣой нити о нѣномъ супругу.

превео

Д. И. Павловићъ.

ДОМАЊЕ и СТРАНЕ НОВОСТИ.

С Р Б И Я.

Београдъ 30. Септембра. Свенародный праздникъ, данъ рођеня Нѣгове Княжеске Светлости, прослављенъ е юче съ великомъ свечаносћу. На божественной литургии, кою е служило Нѣгово Высокопреосвештенство Г. Митрополитъ съ два архимадрита и више мирски свештеника, присутствовали су осимъ виши и нижи чиновника и млобройногъ грађанства, такође и сви садъ у Београду налазећи се г.г. конзули, и при долгоденствію, великомъ входу и возгласима, одговарало е предъ црквомъ упараћено воинство изъ пушака, а топови на калемейдану и врачу. После цркве ишло се на честитанѣ Светломе Князу, а у вече была е цела варошь осветљена и до неко доба ноћи свирала е воена банда по улицама. Община вароши Београда, да бы овай торжественый данъ јоште већма прослављенъ быо, дала е о своме трошку исто вече балъ за честь Нѣгове Княжеске Светлости, на кои е не само овдашнѣ чиновничество, г.г. конзуле и отмѣне грађане, него и млоге са стране госте позвала. Исамъ Светлый Князь са Сіятелнымъ Княжевићемъ Петромъ почествовао е своимъ присутствомъ балъ овай, на коме су се гости до предъ саму зору веселили.

Т У Р С К А.

„Ле норъ“ саобштава намъ едну турску ноту коя носи датумъ одъ 25. Юлія, а коя се односи за дунавска острова и ушћа. Фуад-паша позыва се и наслания на уговоръ

одъ год. 1812. како бы доказао, да ова острова по праву Турской припадаю. Ова нота гласи овако:

„На парискомъ конгресу и у овомъ часу, кадъ се око тога радило, да се точке односеће се на преустроиѣ и уређењѣ одношая у станію подунавски княжества разправе, изявили су турски пуномоћници, да ће висока Порта радо примити на себе предварителне послове, кои ово питањѣ буде зактевало. Ово изясненѣ налази се назначено у протоколу одъ 15. Марта № 16, и царско-отоманско правительство похитало е одма по измѣнѣваню ратификаціе парискогъ мира, да исте послове изврши, пославши, на дунавска ушћа едну справу за чишћенѣ Дунава и еданъ паробродъ за подпомаганѣ тога чишћеня, и подигнувши едну светлећу кулу за безбѣдность пловидбе. Почетакъ овы предуготовнички послова, кои ће се допунително накнадити онымъ пословима, коє ће европска комисія сматрати за нуждне, быо е у исто време и фактично заузыманѣ дунавски ушћа и дунавски острова, кои нѣой — Турской — по праву припадаю.

Высока Порта не никадъ посумняла нити е могла посумняти о своме праву и о намѣрама своій саюзника у смотреню повратка долньо-дунавски острова у непосредно притяжанѣ Турске; а што се мы данасъ опетъ къ овоме питањю враћамо, то быва само зато, да се то право опредѣлительнѣ разясни, и да се последнѣ сумнѣ, коє у томе погледу владаю, разгоне.

Опредѣлена (стипулаціе) парискогъ уговора мира назначила су нове границе између отоманскогъ царства и Русіе у Бесарабіи; еданъ дѣо ове провинціе повра-

Венъ е Турской и сединѣнъ е са княжествомъ молдавскимъ. Дунавска острова неспадаю у тай редъ, — она стоє подь особеномъ и одвоеномъ управомъ.

Область, коя се има сединити съ Молдавіомъ, єсть часть Бесарабіє, коя є пре сачинявала саставу часть овогъ княжества, и коя є Русіи Букурештскимъ миромъ године 1812. уступлѣна.

Острова чакъ на долнѣмъ Дунаву, коя нису никадъ сачинявала саставу часть Бесарабіє, имаю быти подчинѣна оной управи, коя є пре последнѣгъ рата єдренскимъ миромъ год. 1826. опредѣлена, а ова управа вѣштественно се разликує одъ руске управе съ оне стране дунавски обала; овимъ сирѣчь єдренскимъ миромъ обвѣзала се Русія, да на истымъ островами никаква утврѣденя, или друге какве зграде не подиже, изузимаюћи карантинъ. И потоме види се, да острова на дунавскомъ ушћу нису никадъ сачинявала часть Молдавіє, и време нѣовогъ уступаня Русіи показує, да ова острова нису заедно съ Бесарабіомъ или као часть ове провинціє Русіи устрплѣна.

Єдна часть Бесарабіє повраћа се Турской и быће сединѣна съ Молдавіомъ по сили опредѣленя парискогъ уговора мира; напротивъ повратакъ острова у преѣшанъ нѣово станѣ проистиче изъ сасвимъ другогъ начела.

Уништєнъ уговора єдренскогъ, увидаюћи руско господарство надъ истимъ островами, повраћа иѣ староме притяжателю нѣовомъ. Оно исто начело, кое неутралность деснога брега канала Св. Ђорѣа уништава, чини, да се ова острова врате Турской, одъ кое су и одцеплѣна.

Уговоръ мира одъ 18. Марта говори само о оной части Бесарабіє, кою є Русія уступила, чланакъ 20-тый опредѣлює нову границу између отоманскогъ царства и Русіє; а чланакъ 21-ый вели: Область, кою Русія уступила, быће сединѣна съ Молдавіомъ подъ сизеренствомъ высоке Порте. Жители ове области уживаће права и повластице, кое имаю подунанска княжества, и за време одъ три године дана быће имъ дозвољно, да се оданде куда имъ є воля изселе и са своимъ иманѣмъ по своме произвольству располажу.

Изъ самогъ духа и смысла овогъ последнѣгъ чланка дає се лако увидати, да се сединєнъ уступлѣне одъ Русіє области съ Молдавіомъ односи єдинственно на Бесарабію, а не и на острова на дунавскомъ ушћу; єрѣ уговоръ, говорєћи о жителяма уступлѣне области, изъключава очевидно необытавана (пуста) острова одъ оне области, коя се има Молдавіи уступити; да су уговараюће силе хтѣле и ова острова Молдавіи присаєдинити, онда бы то морао уговоръ у особенной точки изрѣчно казати.

Изясненѣ наци пуномоћника на парискимъ конференціама, кое є изясненѣ назначено у протоколима безъ никакве примѣтбе одъ стране конгреса, потврђує повратакъ острова на дунавскомъ ушћу у непосредно притяжанѣ Турске; она — Турска — обећава се испунити дотичне дужности за накнаду права, кое є опетъ задобыла.

Положай, у коме се острова дунавскогъ ушћа налазе, а и самъ духъ точнѣй уговора, кое се односе на Дунавъ, а наипосле и изясненѣ Турске, да ће та ушћа заузети, изясненѣ велимъ, кое є одъ конгреса приѣмљно, покажаће врло ясно намѣру велики сила, наши саюзника, о будућемъ одношеню дунавски ушћа; кадъ су велике силе повратиле уступлѣну часть Бесарабіє Молдавіи, оне безъ сумњѣ нису имале намѣру, да Турской неправду причине, да іой штогодъ одузму, што по праву нѣой припада, те да тако сединє дунавска ушћа съ єдномъ провинціомъ, коя на уста никаква права нема.

Наши высоки саюзници требали бы да се опомену крови, коя є проливена кодъ Олтенице, Калафата и Силистріє.

Цѣль, кою є Европа при воспоставлѣню подунавски ушћа у виду имала, єсть слобода Дунава. Свакѣй ће врло лако увидити, да се та цѣль, најболѣ постићи може, ако се она — дунавска ушћа — нѣовомъ по праву притяжателю поврате.

Као што смо горе напоменули, высока є Порта, несумняюћи се никадъ о своме праву и намѣрама свои саюзника, заузела острова дунавски ушћа, и започела є удѣйствованѣ поправнѣи и регулираня Дунава; она упражнява то право у интересу цѣлога света.

Вы сте опуномоєени, Господане — — — — —, да ова изясненя доставите до знаня — — — — — двора.

У Цариграду 26. Юлія.

ФРАНЦУСКА.

„Ост- дайче постъ“ доноси намъ слѣдуєће:

„Єданъ белгійскѣй листъ явля, да су 22. Септембра опетъ млога лица у Паризу позатварана. По предградїама влада нека узбуђеность и на млого мѣста прекованє су бунтовничке прокламаціє. Но затваранѣ овы лица нетреба приписивати само политичкимъ основима. Нѣима є нарочито дало повода притєснѣно станѣ радника, коима ће се одъ 26. Септембра повисєти кєрїя на квартире.“

У Паризу 23. Септембра.

У Марселю су приспѣла одѣленя одъ 6 линейны полкова, коя ће одѣленя отићи у Римъ за подкреплѣнѣ тамошнѣ французске посадке. — Паробродъ „Европа“ кои є министеръ морске силе найміо, да 1200 Хивеза преведе у антилске острове французске, одпутовао є 19. Септембра у Хонг-Конгъ.

ЦРНА ГОРА.

Сви су євроски листови у последнѣ доба єдногласно говорили о скоро предстоєћемъ рату између Турско и Црне Горе. Сви, особито западни листови, наговѣштавали су, да Црной Гори спасєнїя нема, будући се никоя велика сила неће за ню заузети изъ узрока тога, што нѣой оскудѣваю елементи за државнѣй обстанакъ. Насданпутъ окренуше сви листъ, и садъ сви до єдногъ веле, да о рату између Црне Горе и Турске нема ни разговора. Тако између остальи пишє „Ост- дайче постъ“ слѣдуєће:

Мы смо пређе явили, да ће се войничкй походъ турске войске, единствено ограничити на утишанъ Арнаутске и одржанъ мира у овой узруяной провинци. Данаъ пакъ можемо и то додати, да е Порта склонна, да овимъ незгоднымъ распрам и неприликама са Црномъ Горомъ еданпутъ за свагда край учини. Коначномъ пакъ разрѣшеню овогъ пытання стои до душе юштъ една по-велика незгода на путу.

Турскй кабинетъ изявио е сирѣчь готовость, да ће уступити Црной Гори неке области, али неће никако да одступи одъ свога суверенскогъ права, кое Турска мысли да има надъ Црномъ Горомъ; напротивъ князь Данило са свое стране башъ за независимосчу найревностније тежи.

Аустрійско се правителство у последнѣ време врло благонаклоно показало према князу Данилу, и као што се чуе намѣрава князь Данило употребити бавлѣнѣ

аустрійскогъ цара у Триесту на то, да личнымъ корацама интересе свое землѣ унапреди.

Ш П А Н И Я.

Изъ Мадрида пишу подъ 17. Септембромъ слѣдуюће:

Свакъ живыи съ любопытливосчу, изчекуе престовѣи долазакъ ѣнерала Нарваца. У цѣлой землѣ збогъ тога суморно разположенѣ и потайно огорченѣ, само партая умѣреняка (модерадосъ) плива у задоволству; и премда они увиѣаю, да у саданымъ околностма долазакъ Нарваца не по нѣи тако поволянѣ, ка што бы они желили, то сматраю они ипакъ долазакъ нѣговь као неку побѣду.

— Рускй посланикъ, грофъ Бенкендорфъ, кои е одреѣненъ, да обзнани кральцици ступанѣ на престолъ царъ Александра II. очекуе се у Мадриду до кои данъ.

О Г Л А С И.

(1—3) Подписаный имамъ на продаю сто иляда ока округна и извезана, добра стара кукуруза, и могу поставити поредъ воде на обали гди коме потребно буде. Купци нека се цене ради изволе на мене у Панчево обратити устмено или писмено.

ДИМИТРИЕ СТЕФАНОВИЧЪ
иначе **СУБАШИЧЪ.**

Г. Крста Рад,

родомъ изъ Србїе, кои е живио у Београду и Земуну, а после отишао у Цариградъ, и затимъ по дѣлу свои господара по разнимъ земляма путовао, быо е 26. Августа т. г. у Марсељу и тада се навезао за Александрию, одкуда ће ићи у Ёрусалимъ на поклоненїе светомъ гробу Христа Спасителя. Онъ ће тамо доспети до конца Новембра текуће године, а задржаваће се до конца Априла идуће 1857. године, и после е науманъ у Србїю вратити се. Друштво нѣгово съ шьиме бывше у Марсељу ово явля посредствомъ новина, да бы родбина нѣгова за нѣга разабрала да е живъ, и кадъ се вратити намерава. (2—3)

Магаза и дѣлани подъ кирїю.

У кући кодъ „К р а л ѣ в и ѣ а М а р к а“ близу мале пїаце има на горнѣмъ фронту два дуѣана и на долнѣмъ една магази за издаванѣ подъ кирїю.

СИМЕОНЪ ВЕСОВИЧЪ.

(2—3) Подписаный опунмоћенъ, являмъ, да ће се две куће одъ слабогъ матерїала Г. Александра Николића, налазеће се на Врачару више барутане средь своимъ лицитацїе 4. 5. и 6. Октобра ове године продавати, а међутимъ ко жели иначе у погоду съ подписанымъ ступити, нека му се изволи прїявити.

На добрама овимъ никаквогъ терета нема.

У Београду 26. Септ. 1856.

ЂОРЂЕ С. ЧОКОВИЧЪ,
магазацїя.

На огласъ Еврея београдски, ставлѣный у 95. брой Шумадинке, да ће за време нѣовы праздника т. е. одъ 2. до 10. Октобра дуѣани нѣови затворени быти, примѣхаваю трговци београд., да то за публикумъ никаквогъ значена нема, што ће еврейски дуѣани затворени быти, ерѣ нико у никаквомъ еспапу оскудость трпяти неће, будући се све оно, што Евреи имаю и кодъ Срба и то у већой количини у свако доба добыти може.

(3—3) Како су Тоша Радивовићъ и овога жена Ёлена изъ Смед-

рева, нѣино бывше иманѣ, кое е законимъ путемъ у собстеность доле подписаногъ, и нѣгове супруге Савке, како покретно тако и непокретно сво прешло, у одьству нѣговомъ знатно почели отуѣивати: то я овимъ явнимъ огласомъ по другйи путь опоминѣмъ свакогъ, да онъ са Тошомъ и овога женомъ Ёленомъ никакве погодбе и уговоре о томе иманю не заключава, ерѣ у противномъ случаю по закону ће сваки самъ себи морати штету приписати. —

У Београду 24. Септ. 1856.

НИКОЛА Ж. РАЙКОВИЧЪ

Протоколиста Врх и Касац. Суд.

Членъ Совѣта г. I. Вельковичъ.

дае подъ кирїю еданъ квартирѣ са себе, куйномъ, подрумомъ и бунаромъ у авли. Ко жели узети одъ Митровѣдне нека се яви погодбе ради. (3—3)

Стецишта се отвараю:

1. При Суду Окр. Шабачкогъ надъ иманѣмъ пок. Васе Ђорђевића, ѡнцие изъ Шабца, до 6. Октобра.

2. При Суду Окр. Ягоди. надъ иманѣмъ презадуженогъ Димитрија Стояновића убице изъ Турске, до 11. Октобра.

Продаваће се на лицитацїи:

1. У Калуѣерици Окр. Беогр. различна добра Максима Марковића, 11. 12. и 13. Окт.

2. У Бечню, Окр. Рудничкогъ, различна добра Милутина Музикравића 15. 16. и 17.